

Legyen az adott k_1 körvonal megszerkesztendő középpontja O , a körvonal egy tetszőleges pontja pedig A . Rajzoljunk az A mint középpont körül egy olyan k_2 kört, amelynek a sugara az adott körénél kisebb, annak felénél viszont nagyobb; messe ez a kör a k_1 -et B -ben és C -ben. (k_2 megtalálása a szerkesztés egyetlen „véletlenszerű” lépése; többszöri kísérletezéssel, illetve becsléssel oldhatjuk meg, pl. azt, hogy k_2 kisebb sugárú-e, mint k_1 , úgy ellenőrizhetjük, hogy rámérhető-e – „maradékkal” – hatszor a k_1 -re.) Húzzuk meg ezután a B és C középpontú, egyaránt AB sugarú k_{3B} és k_{3C} köröket. A k_1 -en belül k_{3B} és k_{3C} metszéspontját D -vel jelöljük. Szerkesszük meg most a D középpontú, DA sugarú k_4 kört; k_4 és k_2 metszéspontjait jelölje G és H .

Megmutatjuk, hogy a G és a H középpontú, $GA = HA (= AB)$ sugarú körök A -tól különböző metszéspontja éppen a keresett O középpont. Jelöljük k_1 sugarát R -rel, k_2 sugarát r -rel, a DCA szöget pedig α -val. A DCA egyenlő szárú derékszögű háromszögből $CDA \sphericalangle = CAD \sphericalangle = 90^\circ - \frac{\alpha}{2}$, így $DA = 2r \sin \frac{\alpha}{2}$. Az ABC háromszög köré írt kör k_1 , és az $AB = r$ oldallal szemközti szög $\frac{\alpha}{2}$, ezért $R = \frac{r}{2 \sin \frac{\alpha}{2}}$. Mivel a k_{3B} és k_{3C} körök egymás tükörképei az OA egyenesre vonatkozóan, azért O , D és A egy egyenesen fekszik; így $GAD \sphericalangle = OAG \sphericalangle$. Továbbá

$$\frac{GA}{AD} = \frac{r}{2r \sin \frac{\alpha}{2}} = \frac{\frac{r}{2 \sin \frac{\alpha}{2}}}{r} = \frac{OA}{AG},$$

tehát az ADG és az AGO háromszögek hasonlók. Így $DA = DG$ miatt $GA = GO$ (és ugyanígy $HA = HO$).

Terpai Tamás (Fazekas M. Főv. Gyak. Gimn., I. o.t.)

